

Folketingets Forsvarsudvalg

FORSVARSMINISTEREN

11 APR. 2014

Danmark er, som andre ISAF lande, ved at reducere det militære bidrag i Afghanistan. Det har betydning for de tilsyn, som Forsvaret løbende har ført med to personer, som danske styrker oprindeligt har tilbageholdt, efterfølgende overdraget til retsforfølgning ved de afghanske myndigheder, og som fortsat sidder i afghanske fængsler (henholdsvis i Helmands provinsfængsel og i Parwan fængslet). I takt med reduktionen af styrkebidraget vil det i stigende grad være sværere og særdeles ressourcekrævende for Forsvaret selv at kunne opretholde tilsyn med de pågældende, og det har siden årsskiftet ikke været muligt for Forsvaret, at gennemføre tilsyn i Helmands provinsfængsel.

Det er imidlertid regeringens klare politik, at der også fremover skal føres tilsyn med de to personer, som på nuværende tidspunkt afsoner deres straf i afghanske faciliteter, efter at være blevet idømt fængselsstraffe ved afghanske domstole.

Jeg vil derfor gerne orientere udvalget om den løsning, der er fundet i et samarbejde med organisationer i det danske civilsamfund og den afghanske uafhængige menneskerettighedsorganisation (AIHRC), som Danmark har støttet siden 2002.

Forsvarsministeriet har igennem ambassaden i Kabul den 26. februar 2014 indgået en aftale med AIHRC om et projekt, hvor tilsyn med de tilbageholdte vil kunne gennemføres af organisationen med sædvanlig tilsynsfrekvens. Som led i projektet vil AIHRC modtage en uddannelsespakke i form af en række seminarer, så de vil kunne kapacitetsopbygge deres medarbejdere yderligere på dette område. Uddannelsen vil ske både i regionen og i Danmark, og forventes afsluttet i løbet af efteråret 2014. Som optakt til projektet har AIHRC allerede i slutningen af sidste år deltaget i tilsyn med de to fanger sammen med Forsvaret, ligesom AIHRC i marts måned i år har foretaget selvstændigt tilsyn, herunder med den tilbageholdte i Helmands provinsfængsel. Dette med henblik på, at erfaringerne fra disse til-

synsbesøg kan indgå i den erfaringsudveksling og uddannelse, som vil finde sted på det første seminar, der afholdes den 13.-16. april 2014 i Dubai.

AIHRC's tilsyn bliver forberedt i samarbejde med tilsynsholdet fra det danske styrkebidrag i Afghanistan, og efterfølgende hvert tilsyn, bliver forløbet af besøget evalueret i samarbejde med det danske styrkebidrag i Afghanistan på baggrund af den rapport, som AIHRC forinden lader udarbejde om resultatet af besøget. Rapporterne leveres til Forsvaret og den danske ambassade i Kabul og erfaringerne fra de tre faser i tilsynsbesøgene (forberedelse, gennemførelse, rapportering/evaluering) vil løbende indgå i uddannelsesdelen af projektet.

Forsvaret vil løbende give Forsvarsministeriet statusrapporteringer for samarbejdet og tilsynsvirksomheden, herunder videreformidle de bemærkninger som måtte fremkomme.

Ved projektets afslutning vil der blive foretaget en evaluering, som vil indgå i Forsvarsministeriets beslutningsgrundlag for, hvilken karakter tilsynene skal have fremadrettet. Herunder hvorvidt AIHRC's almindelige tilsynsvirksomhed med afghanske fængselsfaciliteter vil kunne anses for tilstrækkeligt betryggende som alternativ til det her skitserede særskilte tilsyn med de to tilbageholdte.

Der bliver således tale om et samarbejde med AIHRC, der også er nyttig for organisationens mere generelle virke i landet. Det er i fin tråd med hensigten med den internationale indsats i Afghanistan – nemlig at bistå afghanerne med at løfte et ansvar – ikke at fratage eller fritage dem for ansvaret.

AIHRC er direkte nævnt i den afghanske forfatning, og organisationens mandat samt virke er nærmere fastlagt i en særskilt lov om AIHRC. Det fremgår desuden i den dansk-afghanske bilaterale aftale fra 2005 og tilhørende tillæg fra 2007, at organisationen kan aflægge besøg ved tilbageholdte, som oprindeligt er tilbageholdt af danske styrker.

Forsvarsministeriet har i december 2013 afholdt møder med Institut for Menneskerettigheder, DIGNITY, Dansk Røde Kors og Amnesty International for at drøfte denne løsningsmodel. Alle stillede de sig positive over for løsningsmodellen. Forsvarsministeriet har i den forbindelse tilbudt de pågældende organisationer, at de - såfremt de har mulighed derfor - evt. vil kunne bidrage med eksempelvis undervisere til uddannelsesdelen af AIHRC.

Jeg er glad for, at både Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY har givet tilsagn om at ville bidrage dertil, og for så vidt angår DIGNITY er der indgået aftale derom.

Ambassaden i Kabul har orienteret det afghanske forsvarsministerium om samarbejdet med AIHRC og betonet vigtigheden af, at AIHRC har uhindret adgang til fængselsfaciliteter i hele Afghanistan. Orienteringen blev positivt modtaget. Skulle der ikke blive givet AIHRC uhindret adgang, modtog man meget gerne underretning derom fra ambassaden.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen